

Божична посланица Српске Православне Цркве

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ О БОЖИЋУ 2025. ГОДИНЕ

ПОРФИРИЈЕ

Православни Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски, са свим архијерејима Српске Православне Цркве – свештенству, монаштву и свим синовима и кћерима наше свете Цркве: благодат, милост и мир од Бога Оца, и Господа нашега Исуса Христа, и Духа Светога, уз сверадосни божични поздрав:

Мир Божји – Христос се роди!

Драга браћо и сестре,

И ове године милости Господње, са свима вама делећи радост Рождества, опет и опет благовестимо једино ново под сунцем: сусрет, загрљај и целив пролазног и непролазног, неба и земље, Бога и човека — Рођење Спаса Који је

Христос Господ (Лук. 2, 10 – 11). Објавимо са пастирима, поклонимо се са мудрацима и запевајмо са анђелима: „Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља!” (Лук. 2, 14). Та анђелска песма нам говори да је мир дар Божји, позива нас да га прихватимо и у том дару узмемо учешће.

Такав мир није последица људских договора нити резултат равнотеже сила него стање преображеног човека који верује, живи и ходи путем Христовим и који, имајући мир са Богом и са собом, мир и шири међу браћом и сестрама. Откад јој је Својим Рођењем Христос Богомладенац даровао „службу помирења” (II Кор. 5, 18), Црква Божја непрестано исцељује ране поделâ, обнавља прекинуте везе, васпоставља заједништво које не познаје људске границе, благосиља мир и миротворце. Тај благослов Цркве нас обавезује да и сами ширимо мир. Стога се и обраћамо свима вама, драга духовна децо, и свакоме ко добронамерно послушкује наше речи. Божић је празник мира, а анђелска божићна песма је молитва мира, јединства и помирења, утемељена на вери у Бога и живљењу по Богу.

Данас је човечанству више него икада потребно да се врати том извору мира који се не намеће силом него се открива у смирењу, у љубави која „не тражи своје” (I Кор. 13, 5) и у односу који гради поверење, заједништво и поштовање сваког човека. Јер, управо Христовим Рођењем свет добија меру по којој може разумети себе, због чега још јасније осећамо тежину времена у коме живимо. Живимо у времену све дубљих верских, етничких и културних подела, у свету у којем непрестано расту геополитичке напетости и у којем ратови постају све чешће средство за решавање економских и политичких сукоба. Промена глобалног поретка и борба великих сила за превагу рађају нестабилност, безбедносне кризе и страх од неизвесне будућности.

Томе се придодају економска несигурност, инфлација, раст неједнакости, сиромаштво, глад и неконтролисано исцрпљивање природних ресурса. Технолошке трансформације пак доносе нове етичке дилеме и рађају дигиталну изолацију — привидну присутност без стварног заједништва. Све то доводи до кризе поверења у институције и медије, до релативизације истине, до пораста анксиозности и усамљености, па чак и до губитка смисла живота код многих људи данашњице. И стога многи од нас ову свету ноћ и овај свети дан дочекују са немиром у срцу, бринући за децу и њихову будућност, за хлеб насушни, за здравље, за сутрашњи дан.

Ситуација у Србији, у коју гледа васцели наш народ, није ништа мање сложена и тешка. Унутрашње политичке тензије довеле су до дубоке подељености друштва и неповерења међу људима, а разлике у мишљењима

све чешће прерастају у ирационалну мржњу. Посебно је забрињавајући губитак националног и културног идентитета, који доводи у питање континуитет историјског и духовног самопоимања нашег народа, а при томе се не може објаснити искључиво спољним утицајима. Уз то долазе економска несигурност и демографски пад: Србија се суочава са изразито негативним природним прираштајем и, последично, са једном од најбржих депопулација у свету, као и све израженијим старењем становништва.

Имајући све то у виду, отворених очију гледајући у тамне облаке који се надвијају над нама, не жмурећи пред побројаним проблемима и опасностима и не бежећи од њих, ми данас, као живи сведоци анђелске речи пастирима, свима вама, децо наша духовна, опет објављујемо: „Не бојте се!” (Лук. 2, 10). Зашто? Не бојте се јер свет у којем живимо, са свим својим ломовима, сукобима и страховима, више није самодовољан и самообјашњив нити је препуштен слепим силама историје. Рођењем Христовим Бог је ушао у сâмо срце људске историје и показао да зло, ма колико било агресивно и распрострањено, нема последњу реч. Страх се рађа тамо где човек мисли да је сâм — а Рођење Спаситеља нашега Христа открива нам да више нисмо сами и да никада више нећемо бити сами.

Зато ни кризе нашег времена, ни ратови, ни губитак поверења, не могу бити коначна мера људског живота нити последња реч о човеку. Страх и даље постоји, али више не окива живот. Он је лишен коначне власти над човеком. Тај преображај има своје исходиште и темељ у Самоме Христу, Који је измирио човека са Богом и тиме поставио темељ мира који страх не може да укине (II Кор 5, 18). Разоривши преграду непријатељства, Он руши поделе које раздвајају људе и народе (Еф. 2, 14). То помирење се у богослужбеном и светотајинском животу Цркве показује као стварност у којој етничке и социјалне, па и природне, разлике међу људима (Гал. 3, 28) више немају пресудан значај. Из ове истине о помирењу проистиче и наш однос према времену и свету у коме живимо. Пре деведесет и пет година, охридски пустињак и песник, свети Владика Николај, записао је: „Када се Господ јавио свету? Јавио се у мучно време, када се Бог није славио, када није било мира на земљи и када је уместо добре воље владала зловоља међу људима.“ Тако је и данас — у много чему.

И наше време носи дубоке сличности са временом Христовог Рођења. Тада је на нашем најширем простору постојала једна велика глобална сила — доминантна империја која је обликовала ондашњи светски поредак. Данас је тих сила више. Оне управљају светом и диригују судбинама мањих народа,

чије власти, попут Иродове у време Рођења Христовог, имају формалну самосталност, али су у суштини зависне од економских, енергетских, политичких и војних интереса великих сила. Сетимо се да је и попис становништва у време Христовог Рођења био политичко-економски инструмент контроле: ко је пописан — тај признаје власт и плаћа порез. Али веома слично је и данас, када се лични подаци, колико у добре сврхе толико, и све више, користе ради контроле и ограничавања слободе сваког појединца.

Сâмо Христово Рођење, својим начином, местом и временом, постаје служба јединства: у њему историја престаје да буде низ случајности и постаје простор спасења. Место и време Христовог Рођења говоре снажном симболиком: Богомладенац се не рађа у идеалном тренутку; Он улази у рађену историју да би изнутра отворио перспективу њеног исцељења и испуњења. Он се рађа у пећини и бива положен у јасле — не да би се истакло људско сиромаштво него да би се показало стање света у коме има места за све и свакога, али не и за Бога. Зато Христос није могао бити рођен у топлини и сигурности благостања. По природи самог догађаја, Он се рађа на месту хладном и пустом — на месту гладном Бога. Свако људско срце је таква пећина док се у њему не роди Христос. Христово Рођење у сиромаштву открива да пред Њим и у Њему престају поделе по којима свет вреднује људе. Породица је прво место на којем човек учи шта значи мир — или шта значи његов губитак. Дом се претвара у истинске јасле Рождества Христовог онда кад у њему има места за праштање, стрпљење и заједничку молитву.

Господ се рађа у тишини витлејемске ноћи, далеко од буке и самодовољности света. У тој тишини човек у молитви поново чује глас Божји који умирује срце и разгони страх. У тој тишини и молитви човек поново бива човеком, а породица породицом. У витлејемској пећини се тако срећу пастири и мудраци, не да би једни били уздигнути, а други унижени, него да би и једни и други у Христу постали браћа. Он долази и онима који ништа немају и онима који премного имају јер и једнима и другима недостаје Бог. У крајњој линији, Христос не обитава ни у палати ни у пећини него у сваком човеку који Га прими у своје срце. И то помирење, које Бог Отац кроз Христа дарује свету, не зауставља се само на људима него обухвата сву творевину Божју — „и оно што је на земљи и оно што је на небесима” (Кол. 1, 20).

Због тога, драга браћо и сестре, запамтимо: празник Рождества Христовог носи две суштинске поруке, две истине. Прва је да је Бог постао човек ради нас и ради нашега спасења. Друга, која из прве произилази, јесте да сваки човек, управо због тога, може и треба да постане наш брат. Јер, само у

Христу, Прворођеном међу многим браћом (Римљ. 8, 29), поново задобијамо другог као ближњег и брата. Због тога се пред тајном Рођења Христовог свакоме од нас поново поставља Божје питање, старо колико и сâмо човечанство: „Где ти је брат?“ (Пост. 4, 9). Не где је твој интерес, ни где је твоја страна, ни где је твоја странка, нити — у крајњој линији — где си ти сâм, отуђен и усмерен само на себе, него — где је човек који ти је дат да, волећи га, пређеш из смрти у живот (Ијов. 3, 14). То и само то јесте наше основно питање и наш централни задатак, овог и сваког другог Божића. Љубав је од Бога (Ијов. 4, 7 и 21). Стога, браћо и сестре, љубимо једни друге, „не речју ни језиком него делом и истином“ (Ијов. 3, 18), јер онај ко мрзи брата свога у тами је, а ко љуби брата свога у светлости пребива (Ијов. 2, 9 – 11).

У ту светлост и живот у миру и слози, надахнути надумном радошћу Божића и Христовим миром, позивамо све, да превазиђемо поделе, да загрлимо једни друге, да пружимо руку једни другима, да разумемо да смо, једном речју, неопходни једни другима. Јер, хришћанска вера нас не учи да у времену кризе чекамо боља времена него да сами постанемо живи знаци будућег Царства Божјег — људи који већ сада живе другачије, који не лече страх страхом нити мржњу мржњом.

Напоследку, браћо и сестре, децо Светога Саве и свих наших часних предака, свих светих Отаца и Матера српских, где год да се налазимо широм замљиног шара, у Отаџбини или у расејању, а посебно на распетом Косову и Метохији, једним гласом, једним устима и једним срцем, заједно с анђелима запевајмо божићну химну, песму мира:

Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља!

Мир Божји – Христос се роди!

Дано у Патријаршији српској у Београду,
о Божићу 2025. године Господње.

Ваши молитвеници пред Богомладенцем Христом:

Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски
ПОРФИРИЈЕ

Архиепископ сарајевски и Митрополит дабробосански ХРИЗОСТОМ
Архиепископ цетињски и Митрополит црногорско-приморски ЈОАНИКИЈЕ
Архиепископ сирмијски и Митрополит сремски ВАСИЛИЈЕ
Архиепископ и Митрополит бањалучки ЈЕФРЕМ
Архиепископ и Митрополит будимски ЛУКИЈАН

Архиепископ вршачки и Митрополит банатски НИКАНОР
Архиепископ новограчаничко-чикашки и Митрополит
средњезападноамерички ЛОНГИН
Архиепископ торонтски и Митрополит канадски МИТРОФАН
Архиепископ новосадски и Митрополит бачки ИРИНЕЈ
Архиепископ стокхолмски и Митрополит скандинавски ДОСИТЕЈ
Архиепископ и Митрополит жички ЈУСТИН
Архиепископ и Митрополит врањски ПАХОМИЈЕ
Архиепископ крагујевачки и Митрополит шумадијски ЈОВАН
Архиепископ пожаревачки и Митрополит браничевски ИГЊАТИЈЕ
Архиепископ и Митрополит зворничко-тузлански ФОТИЈЕ
Архиепископ и Митрополит милешевски АТАНАСИЈЕ
Архиепископ диселдорфско-берлински и Митрополит немачки ГРИГОРИЈЕ
Архиепископ и Митрополит рашко-призренски ТЕОДОСИЈЕ
Архиепископ и Митрополит крушевачки ДАВИД
Архиепископ ромулијанско-зајечарски и Митрополит тимочки ИЛАРИОН
Архиепископ и Митрополит нишки АРСЕНИЈЕ
Архиепископ сиднејско-велингтонски и Митрополит аустралијско-
новозеландски СИЛУАН
Архиепископ задарско-шибенички и Митрополит далматински НИКОДИМ
Архиепископ и Митрополит будимљанско-никшићки МЕТОДИЈЕ
Архиепископ мостарско-требињски и Митрополит захумско-херцеговачки и
стонско-приморски ДИМИТРИЈЕ
Архиепископ лосањелески и западноамерички МАКСИМ
Архиепископ горњокарловачки ГЕРАСИМ

Епископ вашингтонско-њујоршки и источноамерички ИРИНЕЈ
Епископ пакрачки и славонски ЈОВАН
Епископ швајцарски АНДРЕЈ
Епископ бихаћко-петровачки СЕРГИЈЕ
Епископ буеносајрески и јужно-централноамерички КИРИЛО
Епископ осечкопољски и барањски ХЕРУВИМ
Епископ ваљевски ИСИХИЈЕ
Епископ шабачки ЈЕРОТЕЈ
Епископ париски и западноевропски ЈУСТИН
Епископ лондонски и великобританско-ирски НЕКТАРИЈЕ

Епископ умировљени зворничко-тузлански ВАСИЛИЈЕ
Епископ умировљени канадски ГЕОРГИЈЕ
Епископ умировљени средњоевропски КОНСТАНТИН

Епископ умировљени славонски САВА
Епископ умировљени милешевски ФИЛАРЕТ
Епископ умировљени нишки ЈОВАН

Викарни Епископ ремезијански СТЕФАН
Викарни Епископ мохачки ДАМАСКИН
Викарни Епископ марчански САВА
Викарни Епископ хумски ЈОВАН
Викарни Епископ хвостански АЛЕКСЕЈ
Викарни Епископ новобрдски ИЛАРИОН
Викарни Епископ липљански ДОСИТЕЈ
Викарни Епископ топлички ПЕТАР
Викарни Епископ јенопољски НИКОН
Викарни Епископ моравички ТИХОН
Викарни Епископ диоклијски ПАЈСИЈЕ
Викарни Епископ костајнички СЕРАФИМ

spc.rs